

รายงานผลการประเมิน

คณะผู้บริหารระดับกลางและเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.)

วันที่มาศึกษาดูงาน : วันที่ 23 - 26 เดือน มกราคม พ.ศ. 2561

พื้นที่ดูงาน : โครงการพัฒนาตอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และ
โครงการปลูกป่าปางมะหัน

1.จำนวนผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานทั้งหมด 30 คน ตอบแบบสอบถามกลับมา 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67

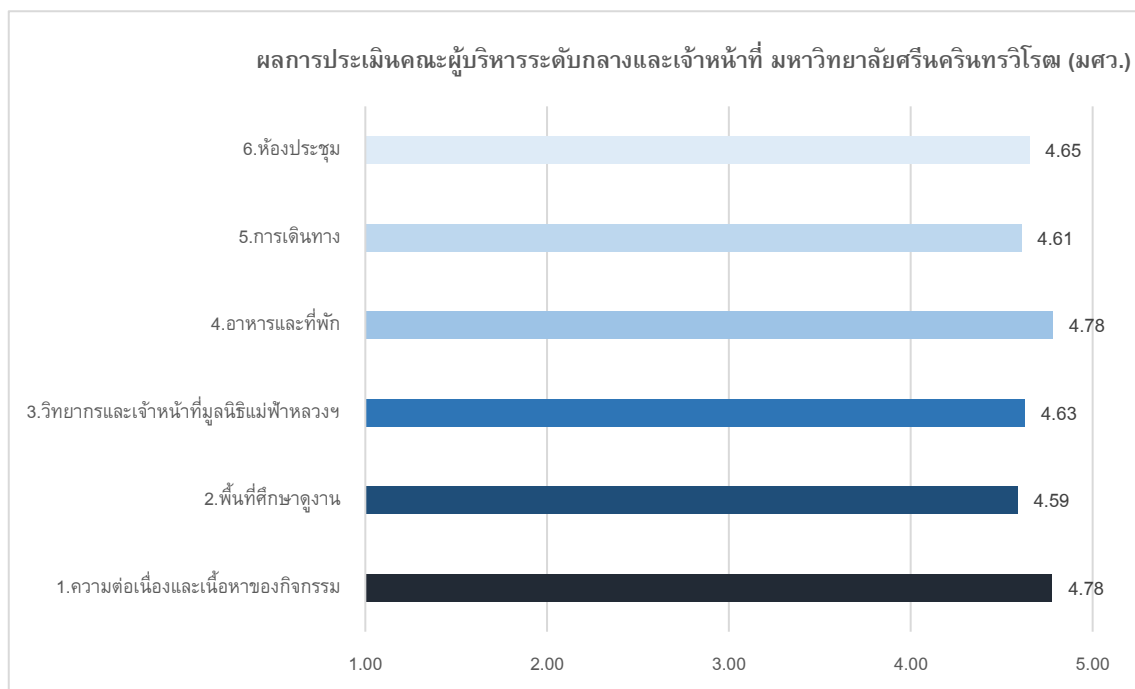
2. ผลการประเมินจากคณะดูงานในด้านต่าง ๆ

ผลการประเมินคณะดูงานในด้านต่าง ๆ ได้มาจากการให้ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานแสดงความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามในหัวข้อต่าง ๆ ซึ่งกำหนดระดับความคิดเห็น ดังนี้ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

คณะผู้บริหารระดับกลางและเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.) เข้ามาศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาตอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการปลูกป่าปางมะหัน ระหว่างวันที่ 23 - 26 เดือน มกราคม พ.ศ. 2561 ซึ่งสรุปผลการประเมินได้ดังนี้

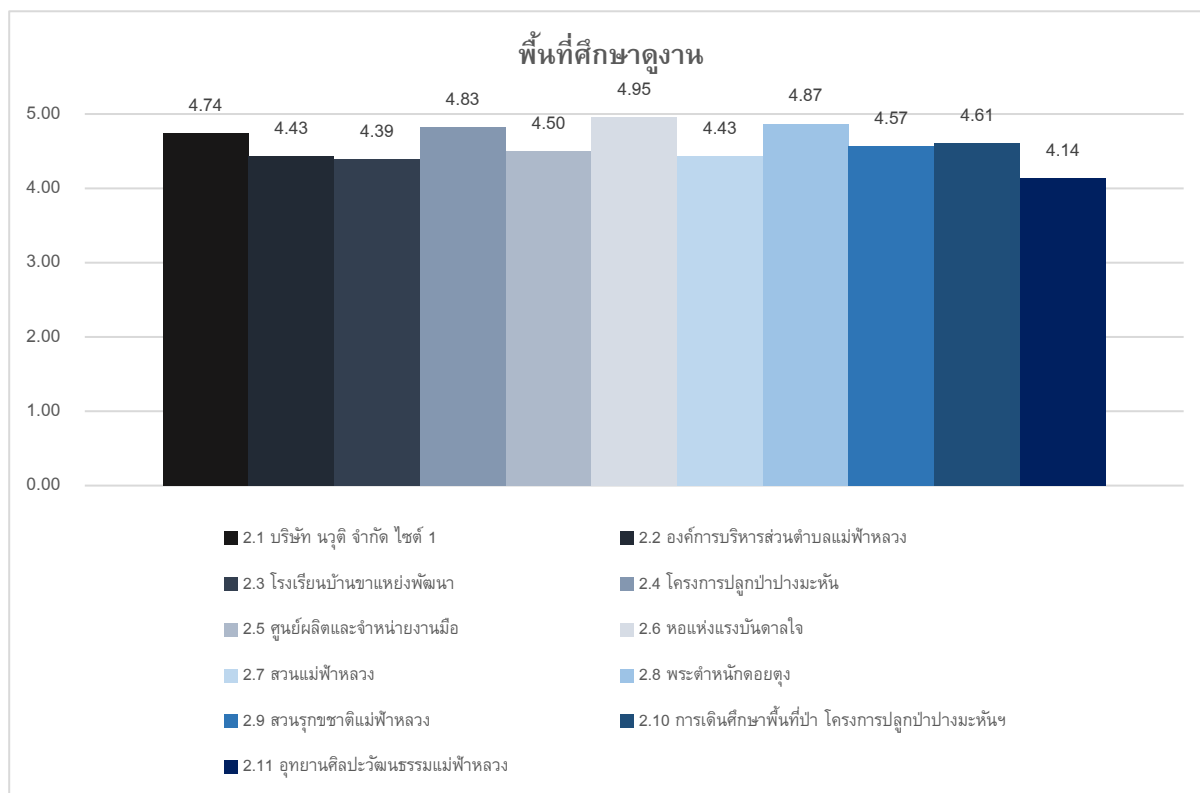
2.1 สรุปผลการประเมิน การประเมินแบ่งหัวข้อออกเป็น (1) ความต่อเนื่องและเนื้อหาของกิจกรรม (2) พื้นที่ศึกษาดูงาน (3) วิทยากรและเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ (4) อาหารและที่พัก (5) การเดินทาง และ (6) ห้องประชุม พบว่า พื้นที่ศึกษาดูงาน มีค่าคะแนนน้อยที่สุดอยู่ที่ 4.59 รายละเอียดดังกราฟที่ 1

กราฟที่ 1 ผลการประเมินคณะผู้บริหารระดับกลางและเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว.)



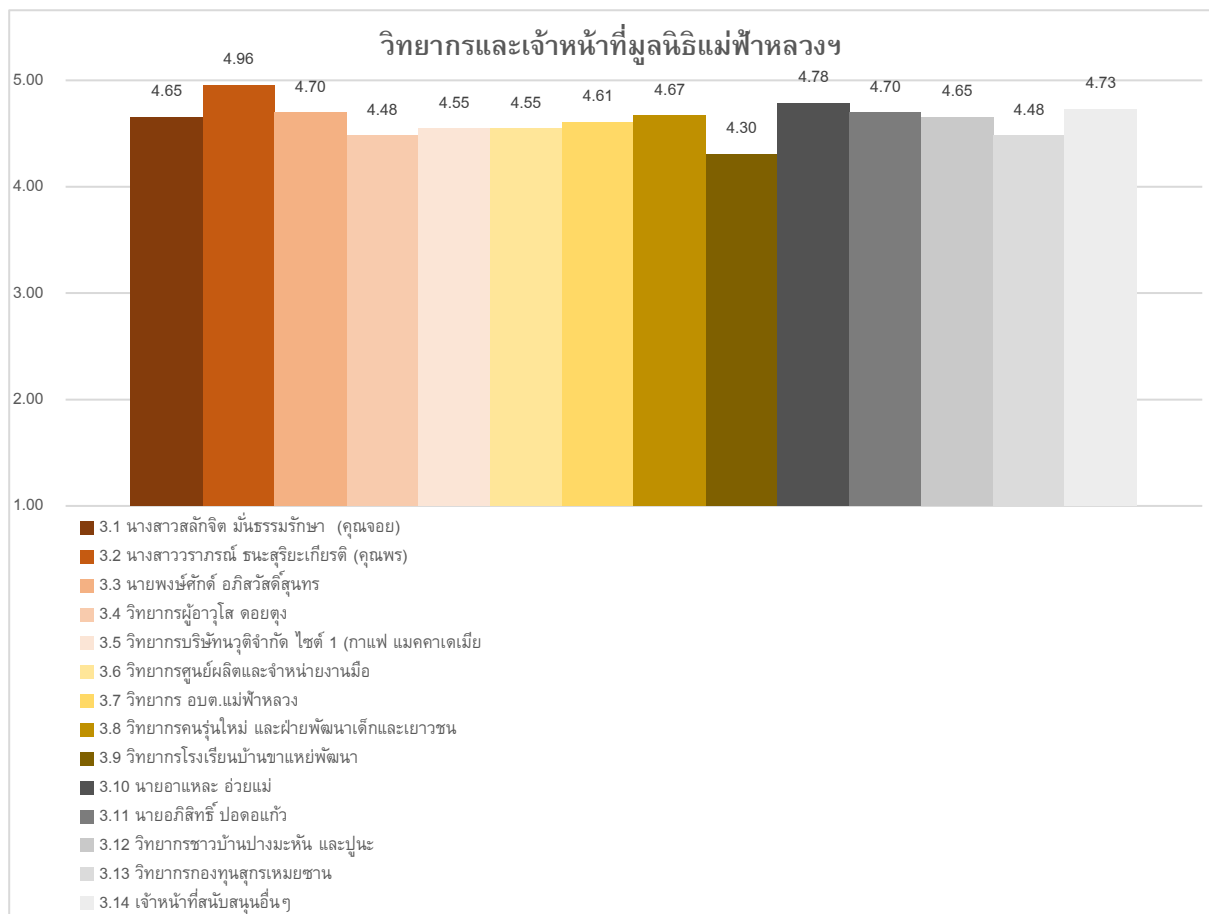
เมื่อจำแนกรายละเอียดสำหรับพื้นที่ดูงาน พบว่า อุทยานศิลปวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง มีค่าคะแนนน้อยสุดที่ 4.14 รองลงมาคือ โรงเรียนบ้านข่าแห่งพัฒนา 4.39 รายละเอียดดังกราฟที่ 2

กราฟที่ 2 พื้นที่ศึกษาดูงาน



รวมทั้งให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินวิทยากรและเจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ พบว่า วิทยากรโรงเรียนบ้านข่าแห่งพัฒนามีคะแนนน้อยที่สุด มีค่าคะแนน 4.30 รองลงมาคือ วิทยากรอาวุโสดอยตุง และวิทยากรกองทุนสุกรเหมยซาน มีค่าคะแนน เท่ากันที่ 4.48 ส่วนวิทยากรที่มีคะแนนมากที่สุด คือ นางสาวราภรณ์ ธนะสุริยาเกียรติ (คุณพร) มีคะแนน 4.96 รองลงมา คือ นายอาหละ อ่วยแม่ มีคะแนน 4.78 รายละเอียดดังกราฟที่ 3

กราฟที่ 3 วิทยากรและเจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ



2.2 ข้อเสนอแนะจากแบบประเมินรายชื่อ

1) พื้นที่ศึกษาดูงาน

- สวนแม่ฟ้าหลวง, พระตำหนักดอยตุง, อุทยานศิลปะวัฒนธรรม: ควรมีเวลาให้ชมมากกว่านี้

- การเดินศึกษาพื้นที่ป่า : (1) วิทยากรบรรยายน้อย ต้องคอยถาม (2) ควรให้วิทยากรหยุดเป็นจุดๆ นานพอควร เพื่ออธิบาย (3) การเดินขึ้นลงภูเขาจะทำให้ผู้ฟังเหนื่อย จะfocus ได้น้อยลง ทั้งๆที่อยากฟังเนื้อหาทั้งหมด (4) วิทยากรบรรยายได้ทั่วถึง อยากให้เดินช่วงเช้าหรือเย็น

- ห้องประชุม: น่าจะมีเก้าอี้หนัง

- โรงงานเซรามิก: อยากลงมือทำด้วย

2) วิทยากรและเจ้าหน้าที่มูลนิธิ

- วิทยากรชาวบ้านปางมะหันและปุ่นะ: (1) ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านพูดและตอบคำถามดีมาก ตรงไปตรงมา (2) ขอให้ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นคนรุ่นใหม่ เป็นแรง เป็นกำลังสำคัญที่ดีมากของชุมชน (3) อยากให้คนรุ่นใหม่เก่งเหมือนผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

- เจ้าหน้าที่สนับสนุนอื่นๆ: (1) คนขับรถสุภาพให้ข้อมูลได้ดี (2) เจ้าหน้าที่สนับสนุนอื่นๆ ดูแลดีมาก ๆ ประทับใจมากครับ

- นายอาหละ อ่วยแม่: มีความรู้รอบและน่ารักมาก
- คุณพร: (1) ขอบคุณความรู้และประสบการณ์ดี ๆ นะพี่พร (2) ประทับใจมากค่ะ
- คุณจอย: พุดเร็วไปหน่อย

3) อาหารและที่พัก

- ที่พักปางมะหัน: (1) ดีมากแต่น้ำไม่ไหลเป็นพัก ๆ (2) น่าจะเพิ่มห้องน้ำผู้หญิง
- ห้องพักดอยตุงลอดจ์: ระบบระบายอากาศในห้องน้ำไม่ดี

4) ห้องประชุม

- ห้องประชุมน่าจะมีเก้าอี้หนึ่ง

2.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1) ประเด็นที่เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติม

- เล่าเรื่องการพัฒนาพื้นที่ที่น่า โดยเปรียบเทียบกับการทำงานของดอยตุง
- ตอนนำเสนอโครงการน่าจะมีการแสดงแผนผังการบริหารองค์กรให้ผู้ฟังทราบเพื่อเห็น line ของการบริหารว่าเชื่อมโยงกันอย่างไร
- การทำงานของบุคลากรในโครงการมีการเข้า-ออกบ่อยแค่ไหน อะไรทำให้บุคลากรรักษองคกร น่าจะนำเสนอด้วยเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ฟัง
- เนื่องจากโครงการบริการจากมหาวิทยาลัยสนองต่อสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา ด้านสังคม ยังไม่ได้เห็นเรื่องสุขภาพ/สาธารณสุขด้วย ขอเสนอให้มีวิทยากรด้านนี้ด้วย
- อาจเพิ่มระยะเวลาการดูงานจาก 4 วัน เป็น 7 วัน เพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจและซึมซับความศรัทธาต่องานโครงการหลวงมากขึ้น
- แต่ละที่เวลาน้อยและจำกัด (เข้าใจเวลาที่จำกัดและหนทางยาวไกล)
- ควรจัดโครงการคล้ายๆ กันนี้ กับอาจารย์ทั่วไปให้เห็นถึงคนอื่น เสียสละมากขึ้น
- จัดให้บุคลากรคนรุ่นใหม่มารู้จักกับโครงการแรงบันดาลใจที่ดอยตุง
- Feed back วิทยากรพี่อาหละอธิบายระหว่างเดินป่าปางมะหันได้ดีมาก แต่บางจังหวะอาจจะไม่ทันมองว่า บางคนในกลุ่มเดินไม่ทัน ก็พลาดเรื่องราวดีๆ ไปได้ค่ะ
- นั่งรถนานมากอยากให้มีการเดินหรือจัดโปรแกรมผจญภัย 1 วัน

2) ประเด็นการขอบคุณและชื่นชมเจ้าหน้าที่

- ขอบคุณเจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง และส่วนกิจการเพื่อสังคมที่ได้สละเวลาจัดโครงการดีๆ ให้กับผู้บริหาร รู้สึกว่าการเลื่อนคลาส เลื่อนประชุม และกิจกรรมอื่นๆ ที่ต้องทำให้สัปดาห์นี้ เพื่อมาโครงการนี้ทำให้เกิดพลังในการทำงานกับผู้อื่น และเกิดความเชื่อมั่นว่าสิ่งที่เราพัฒนาให้กับองค์กร ชุมชน สังคม ได้จริง

- โดยส่วนร่วมแล้วเป็นโครงการที่ดีมากๆ สะท้อนให้เห็นถึงการทำงานของมูลนิธิฯ ที่มีความตั้งใจ มุ่งมั่น ศรัทธา เห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก สอนคนให้รู้จักเสียสละ เป็นรูปแบบที่น่าชื่นชมมากๆ

- เจ้าหน้าที่ทุกท่านตั้งใจทุ่มเท และสานต่องานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้อย่างดียิ่ง

- ทุกแบบทุกเรื่องราวของมูลนิธิที่ดำเนินงานดีมาก ๆ แต่เสียดายเรื่องยาเสพติดที่ยังมีอยู่ในชุมชน ชุมชนเข้มแข็งแล้วน่าจะลดยาเสพติดได้ดี ให้เป็นกำลังใจต่อสู้กับอุปสรรคด้วยนะคะ

- ขอบคุณที่ช่วยจัดโครงการนี้

- Thank for all

- ดีเยี่ยมมากครับ

- ชื่นชมความเป็นกัลยาณมิตรของวิทยากรและผู้ประสานทุกท่าน ขอบคุณมากๆค่ะ

3) ประเด็นอื่น ๆ

- จากที่อยู่ใน กทม. มาตลอดไม่ค่อยได้รับรู้ถึงการพัฒนาศูนย์ขยายเครือข่ายองค์กร ขยายโครงการที่ทำอยู่ อยากให้มีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อให้คนในเมืองหรือจังหวัดอื่นๆ เกิดแรงบันดาลใจ แสดงออกและลุกขึ้นมาทำงานในพื้นที่ตัวเองบ้าง

- สรุปการดูงานในครั้งนี้ การพัฒนาทุกอย่างต้องอยู่ภายใต้ของคนในชุมชนนั้นๆ และต้องสำรวจข้อมูลจริง หาความต้องการที่แท้จริง และให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมทุกเรื่องตามทฤษฎีการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมค้นหาปัญหา ร่วมเป็นเจ้าของ ร่วมรับผลประโยชน์

3.ข้อคำถามจากแบบประเมิน

1) เนื้อหา/หลักคิด/ประเด็นการเรียนรู้จากการศึกษาดูงานใดบ้างที่ท่านคิดว่าเป็นประโยชน์ต่อท่าน เพราะเหตุใด

- หอแห่งแรงบันดาลใจ: ให้ความระลึกถึงสมเด็จพระเจ้า และร.9 ที่ทำงานบากบั่นเพื่อคนไทย ซึ่งทำให้เราพยายามสานต่องานของท่าน

- การได้แรงบันดาลใจ คำคม คำสอนจากหอแห่งแรงบันดาลใจ ทำให้การมุ่งมั่นที่จะทำความดี แม้จะเป็น "การปิดทองหลังพระ"

- ความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายของสมเด็จพระเจ้าซึ่งควรนำไปเป็นแบบอย่าง

- ได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ ความแตกต่าง และสร้างแรงบันดาลใจ
- หลักคิดจากการดูงาน คือ เก็บข้อมูลให้ได้ความจริงมากที่สุด จะนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ให้องค์กรมีส่วนร่วม แล้วงานนั้นสำเร็จและยั่งยืน ต้องอดทน และจริงจังต่อชุมชน แล้วเขาจะเข้ามาหาเราเอง
- เรียนรู้จากข้อมูลจริง-ใช้การสื่อสาร-มีส่วนร่วม-สร้างความเชื่อมั่น-ดูแบบคอบวงจร-สร้างความมีส่วนร่วม-ง่าย-ปฏิบัติได้จริง-สมเหตุผล-ตรวจสอบได้และยั่งยืน
- หลักการพัฒนางานที่ประกอบด้วยศึกษาความต้องการและปัญหาชุมชน หาวิธีแก้ไขและช่วยเหลือให้ชุมชนเลี้ยงตัวเองได้ ให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง นำข้อผิดพลาดมาปรับแก้และเรียนรู้สอนให้ชุมชนช่วยตัวเองได้ยั่งยืน
- หลักการพัฒนาที่เริ่มจากปัญหา แล้วค่อยคิดวิธีการช่วยเหลือ พัฒนาตามความต้องการของชาวบ้าน
- โครงการพัฒนาโดยตู่: แนวคิดการแก้ไขปัญหา ยึดคนเป็นศูนย์กลาง คิดถึงรากเหง้าของปัญหา ไม่รู้-เจ็บ-จน และการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ในการบริหารงานคิดว่า ทุกคนมีศักยภาพแต่ขาดโอกาส ในฐานะผู้บริหารต้องใช้กับทุกคนในการพัฒนา
- ได้เห็นทั้ง 8 keyword ดังต่อไปนี้ สอดแทรกอยู่ในทุกเนื้อหา 2 กิจกรรม "การวางแผนได้ ใช้ข้อมูลเป็น เห็นเครือข่าย identify ปัญหา บริหารจัดการด้วยปัญญา มีพี่เลี้ยงมาเติมเต็ม km เป็นประจำ ทำต่อให้ยั่งยืน
- การเน้นการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน การทำ need assessment การทำงานที่ครบวงจร PDCA การจัดการความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน (km) การสำรวจเก็บข้อมูลที่เป็นระบบทำให้การประเมินเป็นไปด้วยดีและได้ข้อมูลจริง สร้างความศรัทธาด้วยการทำเป็นแบบอย่าง
- วิธีคิดในการทำงาน และหลักการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ
- อย่าเป็นน้ำเต็มแก้ว
- คิดเสมอว่าประชาชนได้อะไร
- สิ่งที่เราเห็นอาจไม่ใช่ปัญหา ปัญหาอาจไม่ใช่สิ่งที่เห็น สะท้อนถึงการมองคน การมองชาวบ้าน โดยที่เราทำงานร่วมกับคนอื่น เราเห็นหน้างาน เราเห็นปัญหา แต่ถึงแม้เราเจอปัญหาเราแก้ไขได้แต่บางที่เราแก้ไม่ถูกจุด
- ทุกประเด็นมีนัยสำคัญของการพัฒนาโครงการ
- หลักการทำงานการช่วยเหลือชุมชน
- การเห็นการพัฒนาของชาวบ้าน ประชาชน เด็ก ทำให้รู้ถึงการให้โอกาส การทำให้คนเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

- มีประโยชน์ใช้กับการทำงานเพราะเป็นสิ่งที่ต้องเจอ จะได้มีการเตรียมความพร้อมในการลงชุมชนมากขึ้น
- มีประโยชน์เพราะแนวทางในการทำงาน มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือ การทำงานเพื่อประโยชน์ต่อสังคม
- มีประโยชน์เป็นอย่างมาก ทำให้เป็นแนวทางการทำเพื่อชุมชนมากขึ้น ช่วยเหลือสังคมให้ถูกทางและยั่งยืน การแก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ แบบครบวงจร สอนกระบวนการคิดใหม่ การทำงานใหม่ มุมมองใหม่ๆ
- นำไปปรับใช้ในชีวิตกับคนในครอบครัว เอาแบบอย่างหลักการสอนของโรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนาไปปรับใช้ เพราะวิธีการสอน หลักการสอนที่ไม่ได้เน้นในด้านวิชาการ แต่เน้นเรื่องการใช้ชีวิต ให้รู้จักวิธีการ ขั้นตอน การปฏิบัติ นำภูมิปัญญามาปรับใช้ในชีวิต
- ประเด็นการเรียนรู้ที่สนใจและคิดว่ามีประโยชน์ต่อตัวเองมากที่สุด คือ การถอดบทเรียนปัจจัยความสำเร็จของโครงการพัฒนา จากการถอดบทเรียนประจำวันและการบรรยายของคุณจอย ทำให้ตัวเองสังเคราะห์ออกมาเป็นโมเดล 2c inspiration (ตามหาแรงบันดาลใจ) ซึ่งแต่ละตัวอักษรเป็นคำศัพท์ของ key success การพัฒนา ทำให้ตนเองนำไปใช้ประโยชน์ในการทำโครงการบริการวิชาการต่อไป (โมเดล 2c inspiration จะนำเสนอในการสรุปบทเรียนให้แก่กิจการเพื่อสังคม (สส) ต่อไป

2) ท่านนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากโครงการพัฒนาดอยตุงฯไปปรับใช้ในการทำงานหรือในชีวิตประจำวันต่อไปได้อย่างไร

- สำรวจความต้องการของชุมชน ก่อนลงมือทำกิจกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการของชุมชน
 - แก้ปัญหาทุกอย่างตามที่เขาต้องการ
 - จะนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวัน คือ ต้องมุ่งมั่นตั้งใจทำจริงและต่อเนื่อง จะทำให้งานสำเร็จได้
- ปัญหาอุปสรรค
- จะแนะนำให้เพื่อนๆ รู้จักผลิตภัณฑ์ของดอยตุงให้มากขึ้น ของที่ขายมี story ทั้งสิ้น แม้แต่ตัวเองก็จะหันมาใช้ผลิตภัณฑ์ของดอยตุงให้มากขึ้น
 - การบริหารงานคงต้องยึดคนเป็นศูนย์กลาง ดูความต้องการ บริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เอาบทเรียนที่ผ่านมาใช้ โดยใช้ต้นทุนเดิมที่มีอยู่ บริหารงานด้วย 3S (Survival – sufficient – sustainability) และต้องมีการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดผลเชิงประจักษ์ และเกิดความคุ้มค่าในสิ่งที่ทำ
 - สามารถนำไปปรับใช้ในเกือบทุกงานได้ โดยดูความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ แต่ละปัญหาและช่วยเหลือแบบยั่งยืนซึ่งสามารถใช้กับชีวิตประจำวันได้ด้วย มีประโยชน์มาก
 - นำไปเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนร่วมงานในแนวหลักคิดการพัฒนากลางของมูลนิธิ ทำเป็น km ได้

ดี

- หลักการที่กล่าวมาเป็นหลักการทำงานที่ดีมาก ๆ ซึ่งทุกข้อสามารถนำมาใช้ในการบริหารงานในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เป็นตัวอย่างให้เห็นทุกความมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งถ้าเราต้องการให้เกิดอย่างต่อเนื่องก็ควรจะนำหลักการนี้มาปรับปรุงการทำงานของเร

- ปรับใช้โดยคิดว่าก่อนจะทำโครงการใดๆ 1.ทำเพื่ออะไร 2.ชาวบ้านจะได้อะไร
- การทำงานโดยใช้การสอบถามจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แทนการคิดและสั่งการ
- จากหอแห่งแรงบันดาลใจ ทำให้เรารู้ว่า หยดน้ำหยดเดียวทำให้ทุกอย่างกระเพื่อมได้ และเกียรตินิยมไม่ได้มาจากชาติกำเนิดแต่มาจากการกระทำ

- คูชีวิตคือแรงบันดาลใจ คำนี้ผมชอบมาก เวลาผมเหนื่อย ผมจะมองรูปลูกและภรรยา แล้วความเหนื่อยก็หมดไป ทำให้เรามีกำลังใจทำงานมากขึ้น แต่ช่วงเวลานี้ก็ออกพื้นที่บ่อย ไม่ค่อยได้เจอลูกเมีย ได้แต่โทรหาพูดให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

- นำไปปรับใช้เพราะเป็นงานที่ต้องเจอกับชุมชนอยู่แล้ว
- การพัฒนาโดยใช้ความต้องการของชุมชนเป็นศูนย์กลาง
- การนำหลักคิดไปประยุกต์ใช้เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อนำสิ่งดีๆ ไปต่อยอดสู่ชุมชนต่อไป
- การทำงานทุกอย่าง ควรเริ่มต้นจากการสะสมแรงบันดาลใจเพื่อใช้เป็นพลังในการผลักดันให้ไปสู่ความสำเร็จ

- ทีมพัฒนาองค์ความรู้ของดอยตุง เก่ง มีความสามารถนำสิ่งดีๆ ของหน่วยนี้ไปประยุกต์ใช้กับมศว. เพื่อพัฒนาต่อยอดให้ไปสู่การพัฒนาตั้งแต่ให้ชุมชนอยู่รอด พอเพียงพอตลอดจนนำไปสู่ความยั่งยืน

- ปรับใช้ในการทำงาน จะเน้นการพัฒนาคน และข้อมูลให้ดีและถูกต้อง และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

- นำกลับไปปรับใช้ในการทำงานเพื่อชุมชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบมากขึ้น นำไปปรับใช้แก้ไขปัญหาชุมชนให้ถูกทาง ให้เขาอยู่ได้อย่างยั่งยืน

- การทำโครงการบริการวิชาการจะอย่างไร 1.จัดการต่อเนื่อง 2.ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วม 3.ให้ประชาชนมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา 4.สรุปเนื้อหาที่ได้และให้ประชาชนบูรณาการ

- ปรับใช้ในชีวิตประจำวันเรื่องระเบียบวินัย เป้าหมายของชีวิต
- ปรับใช้ในการทำงานโดยนำหลักการ แนวคิด แนวทางมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามสถานการณ์และหน้าที่ทำ

- นำหลักคิด หลักการไปประยุกต์ใช้ในการทำโครงการบริการวิชาการแก่ชุมชนที่มุ่งเน้นประโยชน์ให้เกิดแก่ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

- นำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือชุมชน
- ความคิดเปลี่ยนไปทำให้รู้จักบริบทของคำว่าพัฒนา
- นำพลังและแรงบันดาลใจที่ได้รับไปใช้และส่งต่อผู้อื่น
- นำเทคนิค หลักการ ไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบท

- จะนำไปใช้ในการบริการวิชาการ โดยชุมชนมีส่วนร่วมมาก "ชาวบ้านได้อะไร" เป็นสิ่งที่ตระหนัก

- นำไปใช้ในการทำกิจกรรมและการทำวิจัยเพื่อให้การรับใช้สังคมเป็นไปอย่างดีที่สุด
- นำหลักคิดไปใช้ในการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย (รายละเอียดดูจากคำตอบใน a4)
- เก็บข้อมูลอย่างรอบด้าน แก้ไขปัญหาให้เข้าถึงอย่างครบถ้วน

3) หากมีการจัดหลักสูตรศึกษาดูงานเช่นนี้อีกในอนาคต ท่านคิดเห็นว่าควรเพิ่มเติมเนื้อหาหรือพัฒนาหลักสูตรอย่างไร โปรดระบุ

- ในส่วนของการระบุปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจกับชุมชน ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะให้ชุมชนมาทำงานร่วมกันโดยไม่มีข้อแม้
- เพิ่มเติมภาพที่แตกต่างจากโครงการเดิม จะได้เห็นรูปแบบใหม่ๆ
- แนะนำมูลนิธิในภาพรวม/องค์กร กดี และทำให้ต่อจิ๊กซอว์ได้ชัดเจน
- เนื้อหาค่อนข้างดีอยู่แล้วเพิ่มการเข้าไปดูวิถีชีวิตของชาวบ้าน (ในหมู่บ้าน) ที่ทำงานประสบความสำเร็จ

- การนั่งรยาวนานทำให้เพลีย ทำให้การเรียนรู้อาจจะได้ไม่เต็มที่
- กระบวนการเริ่มต้นของการทำโครงการเชิงลึก
- ควรใช้เวลาในการซักถามมากขึ้น แต่หลักสูตรนี้ก็ดี ทำให้เห็นภาพรวมว่า โครงการทำอะไรกับใครบ้าง

- ในส่วนที่จัดก็ดีอยู่แล้ว แต่อาจเพิ่มวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน
- ควรมีการลงมือปฏิบัติช่วยเหลือชุมชนด้วย
- ควรมีการสัมผัสชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนด้วย
- ควรมีกรณีศึกษาอื่นๆ ที่นอกจากนี้
- ควรมีกรณีศึกษาที่ไม่ประสบความสำเร็จ
- ควรมีเนื้อหาอื่นๆ ที่มีประโยชน์เพิ่มเติม เช่น บริหารธุรกิจ start-up ของชุมชนเอง
- อยากให้มีการเข้าถึงชุมชนและคนในพื้นที่มากกว่านี้
- เพิ่มการลงมือปฏิบัติจริง workshop จริง ลงพื้นที่ทำงานกับชาวบ้านและเจ้าหน้าที่จริง
- เป็นหลักสูตรที่ดีมากแล้ว ไม่หนักจนเกินไปและมีการเติมเต็มสาระเนื้อหาลงไปตลอด โดยใช้กรณีตัวอย่าง การนำชาวบ้านมาพูดคุย ถือเป็นเสน่ห์ของโครงการ เพราะชาวบ้านมีความเชื่อ มีความจริงใจ ทำให้พูดคุยได้อย่างมีความสุข
- ดีมากแล้วค่ะ จัดกำลังดี เต็มที่แบบไม่เบาหรือเร่งรัดเกินไป

- หากเป็นหลักสูตร 4 วัน 3 คืน คิดว่าเหมาะสมดีแล้ว แต่หากเป็นไปได้อาจเพิ่มช่วงเวลาแห่งการแลกเปลี่ยน ตอบคำถามให้มากขึ้น
- โปรแกรมหนาแน่นเกินไป